

Eindrapport Project 010

De jongeren een jaar later

Gemeente
Rotterdam

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Verhalen van de jongeren	5
Hope	6
Silvano	11
Chenna	15
Abigail	19
Adeline	23
Soraya	27
Conclusies en aanbevelingen	31
Bijlage A	35
Colofon	38

Vanwege privacy redenen zijn de namen van de jongeren in het document gefingeerd.

Inleiding

Sinds de zomer van 2019 loopt in Rotterdam Project 010: een experimentele aanpak om de hulp en ondersteuning aan Rotterdamse dak- en thuisloze jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar te verbeteren.

De aanpak van Project 010 is gebaseerd op drie pijlers:

1. Directe beschikbaarheid van een woning
2. Een individueel keuzebudget (IKB) ter waarde van €10.000¹
3. Een warm netwerk bestaande uit een zorgverlener op basis van een Wmo-indicatie, een vrijwillige mentor vanuit de Rotterdamse Douwers, een straatadvocaat en, waar nodig, een budgetcoach en een psycholoog

De onderzoeksafdeling van de gemeente Rotterdam (OBI) heeft vanaf de start van Project 010 de eerste tien deelnemers een jaar lang gevolgd². Deze jongeren zijn willekeurig gekozen uit het bestand van het Centraal Onthaal Jongeren (COJ). In dit onderzoeksrapport over het eerste jaar Project 010 zijn de ervaringen van de deelnemers met deze nieuwe aanpak vastgelegd door het afnemen van interviews. De tien jongeren werden gedurende hun traject vier keer geïnterviewd en professionals en vrijwilligers bespraken hun ervaringen in focusgroepen. Het onderzoek leverde diverse conclusies en aanbevelingen op met betrekking tot de thema's doelgroep, woning, financiën, IKB, warme netwerk, reflectie en empowerment. Verschillende van deze aanbevelingen zijn betrokken bij de doorontwikkeling en implementatie van Project 010.

Doel van het vervolgonderzoek

Project 010 heeft voor de tien deelnemers vanaf het moment van instroom een looptijd van een jaar. Afhankelijk van hun behoefte kan na dit eerste jaar een Wmo-herindicatie aangevraagd worden en kunnen bestaande ondersteuningstrajecten en het warme netwerk intact blijven.

Het doel van dit vervolgonderzoek is om de eerste lichting deelnemers nog een jaar langer te volgen na beëindiging van hun deelname aan Project 010. Hoofdvraag is of de aanpak op langere termijn bijdraagt aan een stabiele(re) situatie van de jongeren. Hoe vergaat het hen in die periode: Wonen zij nog in hun huis? Maken zij nog gebruik van ondersteuning van het warme netwerk? Zijn zij in staat hun leven zelfstandig vorm te geven?

De onderzoeksgroep en onderzoeksvragen

In het eerste onderzoek hebben wij acht van de tien deelnemers voor de volledige duur van het eerste jaar Project 010 kunnen volgen. Deelname aan het onderzoek was destijds een voorwaarde om mee te kunnen doen aan het project. Deelname aan het vervolgonderzoek was echter geen verplichting. Toch stemden alle acht deelnemers in om nog een jaar langer gevolgd te worden door de onderzoekers. Uiteindelijk hebben we van zes jongeren een volledig verhaal kunnen optekenen. Met de overige twee deelnemers is het contact verloren: één deelnemer was niet meer bereikbaar, de ander kon wegens privéomstandigheden niet meer deelnemen. Drie jongeren zijn voor dit vervolgonderzoek eenmaal en de andere drie tweemaal geïnterviewd.

De onderzoeksvragen hebben betrekking op de huidige situatie van de jongeren op het gebied van wonen, financiën, hun sociale netwerk, dagbesteding en gezondheid. Hoe gaat het met de deelnemers gedurende het jaar na hun deelname aan Project 010? Wat zijn de ontwikkelingen op de diverse levensdomeinen? De volledige itemlijst die gehanteerd is bij de gesprekken is te vinden in bijlage A.

¹ Inmiddels is het IKB bijgesteld naar €8.000

² Eindrapport OBI. Bron: <https://onderzoek010.nl/document/Eindrapport-Project-010/712>

Verhalen van de jongeren

Hope

Hope is zes keer geïnterviewd tussen augustus 2019 en maart 2022.

Een beter leven

Hope komt op 16-jarige leeftijd naar Nederland om een opleiding te volgen en te werken aan een beter leven. Bij gebrek aan een netwerk en goede opvang komt zij in het voorjaar van 2019 in de crisisopvang terecht. Zij is dan 18, heeft geen verblijfplaats en voelt zich eenzaam en verdrietig. Ze mist haar moeder en zusje in het land van herkomst. Toch zet zij door. Wanneer zij wordt voorgedragen voor Project 010 grijpt ze deze kans met beide handen aan. Na drie maanden in de crisisopvang komt er een woning beschikbaar.

Wonen

Tweeëneenhalf jaar later woont Hope nog in dezelfde woning. Zij vindt het fijn om een eigen plek te hebben om thuis te komen.

'Voor mij is het heel fijn om mijn plek te hebben. Dat ik thuiskom en dat ik alleen ben, dat vind ik gewoon superfijn. Zoals ik zei, met corona was het wat moeilijker, want ik moest thuisblijven en de hele dag thuis, alleen thuis zijn is niet zo fijn.'

In de loop van de jaren lukt het haar echter niet om de financiën op orde te krijgen en te houden:

'Het lukt mij om mijn vaste lasten te betalen, maar als er extra dingen komen, dat kan ik niet betalen. Dan moet ik op tijd een betalingsregeling aanvragen en dat soort dingen. Dus het gaat

wel, maar ik weet niet wat ik zou moeten of kunnen doen om het te verbeteren.'

Hope is nu aangemeld voor een training budgetbeheer. Daarna zal haar huur-zorgcontract worden omgezet naar een regulier contract.

Financiën

Inkomstenbronnen van Hope zijn studiefinanciering, de toeslagen en het salaris uit haar bijbaan, eerst bij een fastfoodketen, later bij een supermarkt. Ondanks haar inzet komt zij toch nog regelmatig geld tekort. Rondkomen lukt net wel of net niet. Vooral als zij een persoonlijke uitgave doet, komt zij in de rode cijfers. Hope heeft tijdens het traject veel contact met de straatadvocaat en haar hulpverlener over de financiën. Er zijn betalingsregelingen getroffen voor een zorgschuld, de energierekening en voor een voor haar onbekende schuld. Als er meerdere rekeningen tegelijkertijd betaald moeten worden, maakt Hope gebruik van het kleine restant IKB.

In de loop van de tijd wisselt Hope van bijbaan. Na veel solliciteren kan zij terecht als caissière bij een supermarkt, waar zij verwacht iets meer te verdienen. Zij werkt daar zo'n drie à vier dagen per week, drie uur per keer, maar toch verdient zij nog te weinig om rond te kunnen komen. Zij vraagt wel om langer ingeroosterd te worden, maar dit is nog niet gelukt. Als de eerdere betalingsregelingen zijn voldaan, is er weer een nieuwe schuld ontstaan: de afvalstoffenheffing. Af en toe is er ook te weinig geld voor eten:

'Ik kan een hele dag niet eten en ik voel het, maar ik ga niet koken. Ik heb niets te koken en ik wil niet naar buiten of ik heb geen geld, dus vandaar.'

Op verzoek van Hope is haar Wmo-zorgcontract verlengd. Vanwege de krappe financiële situatie heeft zij het gevoel het echt nog niet alleen te kunnen:

'Ja, want ik voelde dat ik nog niet klaar was. Ik voel dat ik nog niet klaar ben om het alleen te doen, daarom vroeg ik haar [hulpverlener]. Ze zei: Als jij het wil, kan het contract verlengd worden en ik zei: Ja, waarom niet? Dat zou wel goed zijn.'

Het sociale netwerk

Tijdens het eerste projectjaar voelt Hope zich nogal overweldigd door het aantal hulpverleners en begeleiders om zich heen. Wanneer haar mentor gaat verhuizen, wil zij niet aan een nieuwe mentor voorgesteld worden. Zij staat nog steeds achter deze keuze.

In de loop van de tijd is Hope erg gesteld geraakt op de straatadvocaat. Hij helpt haar met brieven schrijven naar instanties, met sollicitaties en hij bezoekt zelfs samen met zijn vrouw een dansvoorstelling waarin Hope optreedt. Hope is teleurgesteld wanneer het contact met hem verbroken wordt, zonder dat zij weet wat er aan de hand is. Wat is er gebeurd en hoe gaat het met hem?

Ook met haar nieuwe hulpverleenster heeft zij na een stroeve start, een goed contact opgebouwd. Als zij een brief krijgt over betalingen neemt Hope direct contact met haar op.

Hope heeft al langere tijd dezelfde vriend, die haar erg steunt. Af en toe gaan zij er samen op uit, bijvoorbeeld naar een festival, mits er geen entree betaald hoeft te worden. Daarnaast heeft zij nog twee vriendinnen. Op school heeft zij weinig contact. Klasgenoten zijn voornamelijk jongens en er is een groepje van drie vriendinnen. Hope houdt zich een beetje afzijdig, ook omdat ze verlegen is, zoals zij zelf zegt.

Het gemis van haar moeder en zusje blijft, vooral met verjaardagen. Hope wil hen graag weer zien. Zij wil proberen extra geld te verdienen, zodat zij hen weer kan bezoeken. Ook proberen haar moeder en zusje naar Nederland te komen. Maar het verkrijgen van een visum is erg lastig, zeker in coronatijd.

Aan het eind van het traject lijkt Hope iets minder verlegen. Zij doet graag mee aan activiteiten van een organisatie die zich inzet voor dak- en thuisloze jongeren. Zij heeft het meer naar haar zin met klasgenoten en gaat goed om met de collega's van de supermarkt. Zij is zelfs met een vriendin op vakantie geweest.

Gezondheid

Hope ervaart vaak stress in haar leven, bijvoorbeeld bij het zoeken naar een stageplaats, door het niet kunnen betalen van haar rekeningen en door het gemis van haar moeder en zusje. Sommige problemen houdt Hope voor zichzelf, zij trekt zich terug uit de buitenwereld. Maar ondanks haar zorgen en gebrek aan financiën geeft zij niet op:

'Ik ga mijn best doen bij die nieuwe baan om uit te kunnen komen. En ik heb ook besloten dat ik gewoon nieuwe dingen wil doen. Ik weet niet, iets leren, misschien één keer per week. Ik houd van dansen, ik zou bellydansen willen doen. Ten minste één keer per week, of een keer kickboksen ook. Ik voel dat ik heel dun ben geworden en dat voelt niet goed. Ik voel mij niet echt prettig in mijn lichaam, maar daarom wil ik iets gaan doen, zodat ik mijn lichaam kan houden.'

Hope heeft de huisarts om een verwijfsbrief voor de psycholoog gevraagd, omdat zij sommige dingen met niemand anders kan bespreken:

'Ik heb natuurlijk veel vertrouwen in mijn vriend, maar ik kan niet alles vertellen. Weet je, sommige dingen gaan gewoon niet eruit.'

Ze heeft echter nog niet de stap gemaakt om een afspraak met de psycholoog te maken:

'Ik wil het wel, maar ik vind het natuurlijk ook moeilijk om alles te vertellen. Want wanneer ik over mijn verleden praat, wil ik gewoon huilen echt...'

Dagbesteding

De dagen van Hope zijn goed gevuld met de stage voor haar opleiding en daarna haar werk. Zij maakt lange dagen, soms tot elf uur 's avonds.

Hope wil graag stewardess worden, daar droomt zij al jaren van. Zij heeft de afgelopen jaren hard gewerkt om de stap te kunnen maken naar mbo-4 niveau. Nu zij bijna haar mbo-2 diploma op zak heeft, lijkt zij niet toegelaten te worden tot de opleiding omdat zij nog niet lang genoeg in Nederland zou zijn. Dit is een grote teleurstelling. Een coach van school probeert haar te helpen.

'Ik wacht al drie jaar of zo voor die opleiding en dat heb ik aangegeven. Ik heb ook aangegeven, ik vind dat leuk sinds ik klein ben. Ik kan ook meerdere talen spreken, dus ik dacht, dat is een goed punt van mij. Maar ze hebben mij eergisteren of zo, laten weten dat het niet doorging.'

Aan het begin van het project vond Hope het lastig om hulp te vragen. Zij was bang haar hulpverleners tot last te zijn en te veel werk te bezorgen. De stress liep daardoor soms hoog op. Hierin is zij veranderd:

'Ik weet al, van de stress ga ik niks oplossen. Je moet uit de schuld blijven en hulp vragen, als het zo is.'

En:

'Ja, dan vraag ik het ook aan mijn begeleider gewoon. Ik stuur haar vaak foto's van die briefjes, zodat ze ook ziet wat erin staat. Want soms weet ik niet waar het over gaat, dus ik vraag gewoon om hulp.'

Vrije tijd brengt Hope vaak door met haar vriend, samen doen zij dan iets leuks. Via haar coach van een organisatie die zich inzet voor dak- en thuisloze jongeren heeft Hope meegedaan aan een theatervoorstelling, een goede ervaring.

Afsluitend

Terugkijkend op de periode die achter haar ligt, vindt Hope dat zij veel bereikt heeft met Project 010:

'Ik weet niet hoe ik dat kan zeggen, maar wanneer iets in je leven niet zo goed gaat en er komt iets dat alles goed maakt, dat was Project 010 voor mij. In het begin was alles echt slecht, ik had niks en nu voel ik gewoon dat ik iets heb.'

Wat haar erg geholpen heeft, is de steun en hulp van de straatadvocaat en hulpverlenster:

'Ja. Sinds dat ik hem [straatadvocaat] ken, heb ik gewoon hulp. Hij steunt mij altijd bij alles en hij maakt zich zorgen om mij. Ik vind het heel fijn dat ik hem heb ontmoet in het project.'

'Ik was nooit echt alleen. En waar ik hulp

nodig had, heb ik dat gewoon gekregen.'

Ondanks de hobbelige weg is haar droom van een betere toekomst nog springlevend:

'Ik ben alleen en toch doe ik al mijn dingen. Ik probeer altijd mijn afspraak na te komen. Ik wil zo graag mijn studie afmaken, dat vind ik gewoon belangrijk. Ik doe mijn best en meer dan mijn best kan ik niet doen.'

CIJFERS VOOR HET LEVEN

MEI 2021

Hope geeft haar leven op dit moment een 9, ondanks de financiële zorgen:

9

‘Het is een negen, want ik heb alles wat ik voor nu nodig heb. Wat niet goed gaat, is natuurlijk al mijn vaste lasten betalen, maar dat komt goed.’

MAART 2022

Hope geeft haar leven een 8. Ze vindt het jammer dat zij nu waarschijnlijk niet de studie kan gaan volgen waar zij al jaren van droomt en waar zij al jaren naartoe werkt.

8

DOELEN AAN HET EINDE VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

~ Rijbewijs halen: Hope is twee keer gezakt voor haar theorie-examen, taalproblemen maken de theorie voor haar extra moeilijk. Ze heeft nu de eerste serie praktijklessen achter de rug, maar start pas weer met nieuwe lessen als zij de theorie heeft gehaald.

✓ Zich comfortabel voelen op haar opleiding en in haar klas: gehaald.

‘Het gaat ook best goed, we praten gewoon veel met elkaar. Als we in de lift zijn, in de lessen en zo. We hebben ook contact, ook via Snapchat en zo.’

Silvano

Silvano is vijf keer geïnterviewd tussen juni 2020 en mei 2022.

Bankslapen

Bij aanvang van Project 010 is Silvano 19 jaar oud. Hij heeft dan een lange periode van bankslapen, zwervend door Nederland, achter de rug. Hij heeft een verleden in de Jeugdzorg. Via het wijkteam komt hij uiteindelijk bij het Jongerenloket terecht. Het lukt Silvano in een jaar tijd om een stabielere situatie te creëren: hij rondt zijn mbo-1 opleiding af en is aangemeld bij het Expertise Team Financiën (ETF) om zijn schulden af te lossen.

Wonen

Silvano woont in mei 2022 nog in dezelfde woning die hij vanuit het project heeft gekregen waarover hij nog altijd “super, supertevreden” is. Hoewel het in het begin flink wennen was en hij uit zijn koffer leefde, voelt het nu echt als zijn thuis:

‘En soms dan word ik wakker en dan besef ik van, dit huis heb ik gewoon gekregen met geluk eigenlijk. [...] Ik ben er superblij mee, ik heb geen problemen, alles doet het gewoon perfect, geen last van insecten of lekkages of iets. Het is gewoon echt een goed appartement. Echt super.’

Het op zichzelf wonen zorgt ervoor dat Silvano zich volwassener voelt dan ooit en maakt ook dat hij trots is op zichzelf. Zo is hij bijvoorbeeld gestopt met roken en neemt nu meer de tijd om zaken te plannen. Het hebben van een eigen plek draagt hier volgens hem sterk aan bij:

‘Ik heb nooit gedacht na schooltijd van, ik moet nog een was draaien. Maar nu denk ik van, ik ben vlees uit de vriezer vergeten eruit te

halen, laat me dat gelijk doen als ik thuiskom en ik moet dit doen en dat doen. En normaal dacht ik van, bij wie ga ik chillen, wat ga ik doen? Bij wie ga ik iets leuks doen? Wat ga ik doen vandaag? Dus het is zeker, mijn mensheid is ook veranderd. Maar positief natuurlijk.'

Financiën

Het traject van het ETF is inmiddels afgerond. Silvano is blij met de hulp die hij heeft gekregen omdat hij nu schuldenvrij is. Er is echter wel een nieuwe 'schuld' ontstaan door het moeten bijlenen bij DUO:

'Dat [bijlenen bij DUO] vond ik niet zo fijn eigenlijk want ik maakte een nieuwe schuld door een andere schuld. Ben net klaar met mijn schulden, ga ik een nieuwe schuld maken. Aan de andere kant, ik denk dat iedereen wel heeft moeten lenen, tenminste, de meeste mensen hebben wel moeten lenen in hun studiejaren, dus het is iets wat je ook gewoon later kan aflossen als je gewoon stabiel bent. Dus ik vond het niet per se heel erg, maar ik vond het gewoon jammer.'

Tijdens dit traject heeft Silvano geleerd om rond te komen van €50 in de week en bepaalde keuzes te moeten maken. Het was voor hem behoorlijk wennen toen hij na dit traject de regie over zijn eigen financiën weer in handen kreeg. Hier was hij graag wat meer in ondersteund, omdat het hem tijdens het traject uit handen was genomen.

'En sinds kort betaal ik het weer zelf, alleen het is nu dat ik weer moet focussen, dat ik weer even moet wennen dat ik alles moet betalen. Ik ben het helemaal verleerd, dus ik moet opnieuw denken van oké, ik moet dit betalen en zoveel kost dit. Ik was het gewoon helemaal kwijt hoeveel mijn huur was en al deze dingen. En dit vind ik het wel gewoon belangrijk, want als je op jezelf woont, moet je wel gewoon weten hoeveel je kan uitgeven, hoeveel je kan sparen. Dus het is niet raar eigenlijk, maar het is wel dat ik dat zo snel mogelijk weer in mijn systeem wil krijgen.'

Inmiddels is de studiefinanciering van Silvano gestopt, omdat hij zijn vervolgopleiding vroegtijdig heeft beëindigd. Zijn voormalig hulpverlener heeft hem toen geholpen een

uitkering aan te vragen tot het moment dat zijn nieuwe opleiding van start gaat. Het lukt hem op dit moment goed om alle vaste lasten te betalen.

Het sociale netwerk

Silvano praat het liefst over het contact met zijn mentor en omschrijft dit als een echt goede match met wie hij gedurende het project, maar ook een jaar na het project, nog altijd veel contact heeft:

'Ik heb een mentor gekregen uit het project maar ook gewoon een vriend die mij helpt en waar ik af en toe gewoon mee kan praten, dus echt een topgozer, echt waar.'

Hoewel zijn Wmo-arrangement is afgelopen, kan Silvano ook zijn hulpverlener nog steeds bereiken indien hij ergens hulp bij nodig heeft. Zijn warme netwerk voelde daadwerkelijk warm en zorgde ervoor dat Silvano bleef doorzetten:

'Gewoon de hulp, alles bij elkaar. Maar ook meer dat hij [mentor] zijn eigen tijd in mij investeerde en het was niet iemand die betaald kreeg voor wat hij deed, het is echt dat hij dat deed uit zichzelf, uit zijn goede hart. Dus dat waardeerde ik, dat respecteerde ik ook en hij bleef soms, als ik bijvoorbeeld dacht van, dit gaat niet lukken of ik heb het al vaak genoeg geprobeerd, zei hij tegen mij, blijf gewoon doorgaan, gewoon door pushen. En hij liet me ook vaak herinneren hoeveel moeite ik heb gedaan om überhaupt in het project te komen. Want ik heb echt heel veel moeite gedaan om in het project te komen. En hij zei tegen mij, verpest het niet want je zit er nu eindelijk in, je bent misschien vijf keer, zes keer bij het Jongerenloket geweest.'

Verder heeft Silvano nog steeds een sociaal netwerk van vrienden om zich heen en een vaste vriendin. Het contact met zijn familie trekt ook weer een beetje bij. Dat Silvano zich thuis voelt in zijn woonomgeving blijkt wel uit het volgende citaat:

'Ik heb zelfs al een keer meegemaakt dat ik- Ik had vijftig euro voor een week en ik had het net verkeerd uitgerekend, want ik reken alles al uit. Maar ik had net iets verkeerd uitgerekend en ik kwam drie euro tekort bij een Turkse winkel waar ik altijd brood haal of dingen haal. En ze zeiden van, je bent vaste klant, geen probleem, kom morgen of overmorgen of volgende week, dat is geen probleem. Dus dat is wel gewoon, dat merk ik wel gewoon, leuke buurt, gezellige buurt, goede buurt. Zeker. En uiteindelijk gaat het vanzelf.'

Gezondheid

Silvano heeft gedurende het project veel last gehad van de coronamaatregelen en het constant alleen moeten zijn. Het voelde alsof hij opgesloten zat. Met het vervallen van alle restricties is volgens hem een stukje vrijheid teruggekomen. Hij zit momenteel goed in zijn vel. De situatie uit het verleden van Jeugdzorginstellingen is iets waar Silvano niet graag aan terug denkt:

'Ik heb er [verleden] afscheid van genomen, maar het blijft wel een deel van mij. Want het is wel iets wat mij tot de persoon heeft gemaakt hoe ik nu ben. Anders zou ik misschien niet eens zo zijn, dus. Ik heb wel afscheid ervan genomen in de zin van, ik denk er niet elke dag aan en ik denk niet te veel terug. Want hoe mijn hersenen werken is eigenlijk van, als ik iets heel ergs meemaak en het gaat daarna heel goed, dan vergeet ik het gewoon letterlijk. Ik herinner het mij pas weer als ik flashbacks of dingen mij daaraan doen denken of mensen praten erover of vragen mij erover, zoals bijvoorbeeld nu. Maar voor de rest, ik- Alsof het nooit gebeurd is. Dat is gewoon hoe mijn hersenen werken, gewoon puur om mijzelf te beschermen.'

Dagbesteding

Silvano vond het lastig om zijn mbo-2 opleiding en werk bij een callcenter te combineren. Hij is dit werk gaan doen om meer geld bij te verdienen. De opleiding

ging hem goed af, maar de lange dagen waren dermate slopend voor hem dat hij heeft besloten te stoppen met zijn opleiding.

Via de jongerenconsulent van het Jongerenloket is Silvano nu bij een BBL-opleiding³ in de techniek terecht gekomen. Dit lijkt hem ideaal aangezien werken en leren gecombineerd kunnen worden en het zorgt voor een inkomen waardoor hij niet meer hoeft bij te lenen bij DUO.

Afsluiting

Wanneer Silvano terugkijkt op Project 010 is hij heel positief, met name over zijn warme netwerk en de hulpmiddelen die hij heeft gehad om zelfstandiger te worden. Het voelde voor hem alsof hij de "jackpot" had gewonnen.

'Toen ik het huis kreeg dacht ik van wauw, het gaf me gewoon een peptalk, ik voelde me gewoon een mens, snap je? Want geloof me, als je met een koffer moet lopen en mensen gaan je aankijken van, wat is er mis met jou? Je gaat je een beetje minder voelen, snap je? Ik voel me weer gewoon gewaardeerd in de maatschappij, ik word geholpen. Dus voor mijzelf was het gewoon het huis en gewoon heel die trein met mensen die naar mij toekwam om me te helpen. Dat was gewoon een heel warm welkom. Dus dat is wat mij gewoon het meest heeft geholpen en het meest gemotiveerd heeft eigenlijk om door te gaan.'

Verder hoopt Silvano dat het project mogelijk gemaakt mag worden voor veel meer jongeren die in een soortgelijke situatie zitten als waar hij zelf vandaan komt. Hij wil andere jongeren graag motiveren en ziet hier ook kansen om 'iets terug te doen' voor het project.

3 BBL - BeroepsBegeleidende Leerweg: jongeren werken drie of vier dagen per week bij een erkend leerbedrijf en gaan één of twee dagen per week naar school. Jongeren die een BBL-opleiding volgen krijgen geen studiefinanciering.
Bron: www.mboostart.nl

CIJFERS VOOR HET LEVEN

MEI 2022

Silvano geeft zijn leven een 9 vanwege de volgende reden:

9

“Dat ik gewoon bezig ben met mijn toekomst, met mijn doelen. Dat ik nu beter omga met mijn geld. Wanneer ik veel geld heb, heb ik geen gat in mijn hand en wanneer ik weinig geld heb, weet ik hoe ik ermee om moet gaan om te kunnen overleven. Dus ik ben ook niet meer zo afhankelijk van, hé pa, kan je misschien een tientje sturen? Ik doe dat niet meer, dus ik vind dat ik ook veel volwassener ben geworden in die zin. Dat vond ik ook heel belangrijk, stabiel gewoon, stabiliteit. Mijn huis stap bij stap een beetje meer opbouwen, meer tot een huis maken. En voor mijn gevoel ook gewoon thuis voelen in mijn eigen huis en gewoon thuis voelen in de maatschappij en dat vind ik het belangrijkste daaraan. Alles bij elkaar, daarom geef ik het gewoon een negen.”

DOELEN AAN HET EIND VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

 School: Gehaald

 Rijbewijs: Niet gehaald: Silvano is aan het sparen voor zijn rijbewijs

Silvano blijft gemotiveerd om te werken aan stabiliteit, school, zijn rijbewijs en werk.

Chenna

Chenna is zes keer geïnterviewd tussen oktober 2019 en maart 2022.

Kwetsbaar

Bij de start van Project 010 leren wij Chenna kennen als een kwetsbare jonge vrouw van 22 jaar. Zij heeft psychische problemen en kampt met een cannabisverslaving. Zij heeft geen familie of een ander sociaal netwerk dat haar tot steun kan zijn. Haar mbo-2 opleiding heeft zij afgebroken. Bij de crisisopvang wordt zij voorgedragen voor Project 010.

Wonen

In maart 2022 woont Chenna nog in het haar toegewezen huis, samen met haar twee honden. Gedurende een korte periode staat haar moeder, die inmiddels uit detentie is, ingeschreven op haar adres omdat zij nog geen eigen woning heeft. Moeder verblijft afwisselend bij haar vriend en bij Chenna. Chenna heeft de woning destijds geaccepteerd omdat zij maar vier maanden in de opvang mocht blijven. Gedurende Project 010 was zij vaak kritisch over de woning:

'Ik kan me net omdraaien in dit huis en het ziet er niet uit.'

Zij zou graag verhuizen. Vanaf het begin van het traject vindt Chenna het zelfstandig wonen best moeilijk, vooral het op tijd betalen van alle rekeningen. Ook het alleen zijn valt soms zwaar, op die momenten is zij blij met het gezelschap van haar twee honden. Haar vriend en haar moeder zijn regelmatig bij haar, maar dit brengt ook spanningen met zich mee. Beide relaties hebben zo hun ups en downs. Chenna is in de loop van de tijd gewend geraakt aan het alleen zijn. Vroeger werd zij daar "gek" van en "kon zij niet nadenken." Nu vindt zij dat alleen wonen beter is, door de afstand zijn er minder ruzies met haar moeder. Chenna vindt ook dat het huis een rustplek moet zijn, waar je kan ontspannen en tot jezelf komen.

Het is fijn dat zij nu zelf kan bepalen wat zij wil doen en erbij kan lopen zoals ze zelf wil. De honden helpen haar bij het alleen zijn: als zij zich niet lekker voelt, gaat zij met hen wandelen.

Al met al is Chenna blij dat zij op zichzelf woont:

'Ik ben trots op mezelf eigenlijk.'

Alleen zou ze dus een groter huis willen, met een aparte kamer voor haar twee honden. Toch begint Chenna in de loop van de tijd van haar omgeving te houden en geleidelijk aan is zij tevredener met haar huis. Zij heeft geleerd dat zij haar verwachtingen moet bijstellen, zegt zij.

Financiën

Chenna leeft van een uitkering en de huur- en zorgtoeslag. Zij kan hiervan niet rondkomen en komt structureel zo'n €300 à 400 tekort. Zij gaat naar de voedselbank en haar vriend zorgt voor vlees. Als er geen geld meer is, gaat zij bij haar moeder eten of eet zij niet. Ook om te kunnen roken, voor beltegoed en internet klopt zij aan bij haar moeder of vriend.

Er lopen nog betalingsregelingen voor schulden. Aan het begin van het project was er zo'n €20.000 schuld. In de loop van de tijd is er €10.000 afgelost, ook uit het IKB. Chenna heeft nog een schuld waarvoor geen betalingsregeling is getroffen, een zorgschuld. Zij weet de hoogte niet meer precies. Mogelijk €8.000, misschien lager, misschien hoger.

Gedurende het traject stond Chenna niet open voor schuldregeling door de Kredietbank of het ETF. Zij heeft gehoord dat je met een lagere schuld net zo lang moet aflossen als met een schuld van €10.000. Dit vindt zij niet eerlijk en daarom lost zij het liever zelf op, zodat het niet langer duurt dan nodig is. Dit blijkt echter niet te lukken.

Wanneer haar vaste hulpverlener met zwangerschapsverlof is, weet de nieuwe hulpverlener Chenna te overtuigen om zich aan te melden voor budgetbeheer, zodat de schulden kunnen worden afgelost. Het voelt voor Chenna als een stap terug, maar:

'Ik ben nu overtuigd.'

Het sociale netwerk

Chenna heeft weinig sociale contacten: familie, wat vriendinnen en haar vriend. Dit vindt zij prima:

'Waarom zou je met iemand omgaan als je er niks aan hebt? En ook andersom: als ik niks voor je kan betekenen?'

Chenna zegt dat haar contacten vooral emotionele steun bieden, want "zij zitten zelf ook in de financiële shit". Maar die emotionele steun "helpt om een dagje verder te gaan".

Chenna vertelt dat de contacten in het algemeen wel beter zijn geworden doordat zij, zoals geleerd in de therapie, vaker haar grenzen aangeeft. Er is ook geprobeerd om haar moeder en vriend bij de therapie te betrekken, maar zij zeiden steeds op het laatste moment de afspraak af. Nu laat Chenna het hier maar bij, blijkbaar vinden ze het niet belangrijk genoeg: "Als het belangrijk is, maak je tijd." De relatie met haar vriend blijft instabiel.

Na het eerste projectjaar is de Wmo-indicatie verlengd, maar het contact met haar hulpverlener is verminderd. Chenna is kritisch ten aanzien van haar hulpverlener: zij heeft weinig tijd voor Chenna, de frequentie van de gesprekken is onduidelijk en er is eens een afspraak afgezegd. Aandacht in de hulpverlening gaat vooral naar administratie, financiën en het contact met instanties. Chenna heeft wel dingen geleerd op dat gebied, vindt zij. Ook het contact met de mentor is verwaterd. Ook hij heeft weinig tijd, maar hij beantwoordt wel haar appjes.

Gezondheid

Chenna volgt al enkele jaren therapie voor haar psychische problemen en haar cannabis-verslaving, ook voorafgaand aan Project 010. In de therapie leert zij hoe zij kan omgaan met heftige emoties, vooral boosheid en verdriet. Als Chenna voorheen werd overvallen door deze gevoelens liep zij meestal weg en soms sprak zij langere tijd niet meer tegen de persoon op wie zij boos was. Nu kan zij wat beter kijken naar deze gevoelens (hoe

voel ik me?) en de keuze maken om hier anders mee om te gaan. Nu kiest zij er vaker voor om de gevoelens eerst wat te laten bedaren en het daarna uit te praten in plaats van er maanden overheen te laten gaan. Chenna is blij dat zij door de therapie zichzelf iets beter onder controle heeft. Zij heeft meer zelfbeheersing, maar zegt ook:

'Ik kan toch nog behoorlijk bekvechten.'

Ook haar angst om te reizen en om alleen te zijn, is iets minder: "Ik vecht met mezelf." Zij heeft geleerd om iets te gaan doen als zij angstig is, bijvoorbeeld de honden uitlaten of iemand opbellen. Vroeger moest zij veel angst om te reizen overwinnen en kwam zij vaak te laat. Nu gaat zij soms met de metro, maar meestal reist zij met haar fiets.

Af en toe lukt het haar om minder te blowen. Dit maakt dat zij soms trots is op zichzelf. Maar over het algemeen blowt zij meer dan goed voor haar is. Haar therapie helpt maar voor een deel. Chenna zegt dat zij misschien wel meer inzet moet tonen. Als zij niet zou roken, zou zij haar schulden makkelijker kunnen afbetalen. Maar als zij zin heeft om te blowen, neemt haar verslaving het over.

Om van het roken af te komen gebruikte Chenna voorheen nicotinepleisters. Zij is hiermee gestopt omdat zij daar allergisch voor is. Zij rookt nog wel en dat is ook niet minder geworden:

'Ik doe niet echt mijn best. Ik rook gewoon, dat is aan mezelf. Ik moet mezelf niet voor de gek houden.'

Dagbesteding

Net als aan het begin van Project 010 heeft Chenna geen werk en gaat niet naar school. Het is ook nog niet gelukt om vrijwilligerswerk of een bijbaantje te vinden. Haar afleiding bestaat uit sporten en met de honden wandelen. Verder gaat zij naar therapie en heeft een tijd een werkstraf (gehad).

Chenna zou wel graag een nieuwe opleiding starten, maar is bang om haar uitkering kwijt te raken. Zij weet ook niet of zij nog recht zou hebben op studiefinanciering. Maar met €500 zegt Chenna "niets te kunnen." Zij heeft een inkomen van €900 à €1.000 nodig om rond te komen. Chenna zegt dat het daarom belangrijk is om goed werk te vinden.

Afsluiting

Aan het eind van haar traject is het woon/zorgcontract omgezet naar een regulier huurcontract en Chenna heeft geen ambulante begeleiding meer binnen het huurcontract. Behalve de therapie heeft zij toch nog regelmatig een afspraak met haar hulpverlener:

'Ik val vaak.'

En dan is het niet nodig om weer opnieuw hulp te gaan vragen. Chenna is tevreden met haar vorderingen in de therapie. Zij kan beter haar grenzen bewaken en heeft meer controle over haar emoties. Ook haar angsten voor het alleen zijn en het reizen zijn minder geworden. Het regelmatig terugkijken op het verloop van haar situatie is goed, vindt zij, en de interviews hebben daarbij goed geholpen.

Chenna is dankbaar voor alle steun van Project 010. In het begin was er wel veel onduidelijk, maar dat begrijpt zij wel:

'Alles was nieuw.'

Zij is goed geholpen in het contact met "hogere instanties" en "haar hersenen zijn aan het werk gezet." Dat is geweldig, vindt zij. Zij voelt "een positieve verandering."

CIJFERS VOOR HET LEVEN

APRIL 2021

Chenna geeft haar leven een 5, maar met haar emotionele ontwikkeling erbij een 7. De 5 heeft te maken met de realiteit: Chenna is nog niet helemaal tevreden over haar situatie. Zij zou graag haar financiën op orde hebben en een beetje extra geld hebben, zodat zij zou kunnen rondkomen. Maar, zegt zij, emotioneel gaat het goed.

5

MAART 2022

Zij zou haar leven zonder financiële problemen een 8 geven, maar met de huidige problemen een 6. Zij blijft "struggelen". "Maar dat is het leven", vindt zij. Zij moet dit accepteren om verder te kunnen gaan.

8

DOELEN AAN HET EIND VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

- ☒ Boete- en schuldenvrij zijn: niet gehaald
- ☒ Hbo-diploma of werk en school: niet gehaald
- ☒ Getrouwd zijn: niet gehaald
- ☒ Rijbewijs: niet gehaald

Abigail

Abigail is vijf keer geïnterviewd tussen mei 2020 en mei 2022.

Jonge moeder

Wanneer Abigail op 19-jarige leeftijd zwanger raakt, wordt ze door haar tante uit huis gezet. Abigail stopt vroegtijdig met haar mbo-2 opleiding en bevalt in de zomer van 2020 van een gezonde zoon: Liam. Ze woont dan samen met haar vriend in de via Project 010 verkregen woning. Inmiddels heeft Abigail een nieuwe partner en is zwanger van haar tweede kind.

Wonen

Het huur/zorgcontract is omgezet naar een regulier huurcontract. Abigail woont in de woning die zij aan het begin van Project 010 heeft gekregen, nu samen met haar nieuwe partner. Geleidelijk aan richten zij de woning meer naar hun eigen smaak in. De woning draagt nog steeds bij aan het welbevinden van Abigail:

'Ja, ik heb altijd van mezelf gezegd, ik kan pas rust hebben als ik een dak boven mijn hoofd heb. De rust begint gewoon vanuit je eigen woning, vanuit je eigen huis.'

Een belangrijk doel van het eerste projectjaar was dat haar zoon zou opgroeien op een rustige plek. Abigail is daarom erg geholpen met de woning die zij via het project heeft gekregen. Door de komende gezinsuitbreiding wordt de woning echter wel wat krap. Abigail en haar partner zijn daarom op zoek naar een nieuwe woning. Zij willen Rotterdam verlaten en zijn op zoek naar een rustigere plek, misschien in een dorp buiten Rotterdam.

Financiën

Voorheen leefde Abigail van een uitkering, haar toenmalige partner had ook een inkomen. Inkomstenbronnen zijn op dit moment de studiefinanciering en stagevergoeding van Abigail, het kindgebonden budget en toeslagen. Ook haar nieuwe partner brengt geld in uit diverse bijbanen en hij gaat daarnaast nog naar school.

Het lukt om de vaste lasten te betalen en er blijft genoeg geld over voor iets extra's af en toe, een etentje of ontbijtje buitenshuis. De schulden die Abigail heeft meebracht in het project zijn voor een deel afgelost. Zij verwacht in april 2023 de laatste afbetaling te doen. Zij heeft dit zonder tussenkomst van de kredietbank of ETF gedaan. Door de start van een nieuwe opleiding in september 2021 bouwt Abigail wel een nieuwe schuld op bij DUO.

Het sociale netwerk

Abigail heeft sinds acht of negen maanden een nieuwe partner. Zij heeft het gevoel dat zij een goede keuze heeft gemaakt:

'...dan weet ik wel dat ik echt ook de juiste persoon heb gekozen als partner. De relatie is natuurlijk niet perfect. Maar ja, als ik vergelijk, dan merk ik echt een verschil.'

Abigail vertelt dat zij al langere tijd niet meer gelukkig was met haar eerdere partner. Zij heeft wel geprobeerd de relatie met de vader van haar zoon in stand te houden, omdat zij het belangrijk vond dat haar zoon dagelijks contact zou hebben met zijn vader. Dit werkte niet. De relatie is intussen beëindigd en het contact tussen hen verloopt moeizaam: hij zou niet accepteren dat Abigail met een andere partner verdergaat en dat zijn zoon meer contact heeft met de nieuwe partner dan met zijn vader:

'Ja, er zijn veel spanningen geweest, rechtszaak, advocaten hier en daar.'

Inzet van Abigail bij de rechtszaak was het ontvangen van alimentatie. Zij heeft alleen de voogdij over haar zoon. Op dit moment ontvangt zij nog geen kinderalimentatie. De vader van haar oudste zoon is nog niet op de hoogte van de nieuwe zwangerschap.

Abigail houdt bewust haar familie in Nederland op afstand: zij wil het geroddel uit de weg gaan en haar familie niet in haar persoonlijke leven betrekken:

'Het is nog steeds hetzelfde. Ik neem afstand van mijn familie. Dus als je niets voor mij kan betekenen en als je niets kan toevoegen in mijn leven, ja dan ga ik niet ruimte maken voor je.'

Abigail heeft nog wel contact met haar familie aan vaders kant in het buitenland, al is dit contact niet zo intensief. Zij heeft wel een goed contact met haar schoonouders en twee goede vriendinnen, maar ze houdt haar cirkel bewust klein.

Na het eerste projectjaar is het contract met haar hulpverlener uit het warme netwerk niet verlengd. Abigail heeft sindsdien sporadisch contact met haar hulpverlener gehad. Het ging dan over de perikelen met de vader van haar zoon. Sinds een half jaar heeft zij geen contact meer. Zij heeft wel nog contact met het wijkteam. Het contact met de mentor was tijdens het project al niet zo intensief, nu is het contact verbroken. Abigail is dankbaar voor de hulp die zij heeft gehad en heeft er vrede mee dat de contacten zijn beëindigd. Zij heeft op dit moment geen professionele hulp meer nodig, vindt zij. Met de beleidsmedewerker/ projectmanager van Project 010 heeft zij wel contact gehad over een stageplaats.

Gezondheid

Abigail heeft in het verleden meerdere traumatische ervaringen opgedaan. Tijdens het eerste projectjaar is zij vooral bezig geweest met het zelfstandig wonen, de zwangerschap en bevalling en met financiële zaken. Tijdens eerdere interviews heeft Abigail wel aangegeven dat zij op emotioneel gebied nog het één en ander te verwerken heeft. Op dit moment lijkt zij niet te weten hoe ze met haar emotionele problemen wil omgaan:

'Ik weet het niet. Ja, emoties. Ja, er zijn bepaalde dingen die het emotioneel maken. Herinneringen en bepaalde dingen kan je gewoon niets aan doen. Het is gewoon wat het is.'

'Wat ik wel altijd heb geleerd is, je moet dingen afsluiten. Je moet dingen afsluiten bij mensen. Ook al gaat iets niet goed. Is het familie, is het vrienden, maakt niet uit wie het is, je moet het gewoon afsluiten, anders gaat het stapelen, stapelen, stapelen. Dus ik denk dat doordat ik afsluit bij mensen, vrienden, enzovoort, dat het toch emotioneel wat minder wordt. Maar ja, er zijn bepaalde dingen waar je niet kan afsluiten, het blijft gewoon.'

Dagbesteding

In september 2021 is Abigail begonnen met een mbo-2 opleiding. Voor deze opleiding loopt zij stage bij de gemeente en mogelijk krijgt zij daar in de toekomst een baan:

'Ik loop nu stage bij de gemeente. De kans dat ik misschien in de toekomst daar kan werken, is zeer groot.'

Abigail denkt in juli 2022 het diploma van deze opleiding te halen. Daarna heeft Abigail het voornemen een BBL-opleiding te gaan volgen op administratief gebied, vier dagen werken en een dag per week naar school. Zij zou mogelijk haar baan bij de gemeente kunnen houden. De kinderen zouden dan door een gastouder opgevangen kunnen worden.

Afsluiting

Abigail kijkt alleen maar positief terug op Project 010:

'Ze hebben mij de basis gegeven. Een huis, structuur, rust. Ja, budget. Want ja, ik had geen budget.'

Haar hoofddoel voor het eerste projectjaar- dat haar kind kan opgroeien in een rustige omgeving- heeft zij dankzij de woning kunnen realiseren. Achteraf gezien vindt zij wel dat zij met het IKB haar huis beter had kunnen inrichten. Ook al had zij toen wel goede hulp, de keuzes voor bijvoorbeeld de vloer en het bankstel zijn toch onder tijdsdruk gemaakt, ook rekening houdend met de smaak van haar toenmalige partner.

CIJFERS VOOR HET LEVEN

MEI 2022

Abigail geeft haar leven op dit moment een 9. Er zijn nog een paar verbeteringen mogelijk:

9

“Ja, we willen gaan verhuizen. We zijn nog niet waar we willen zijn. Maar financieel willen we ook uitbreiden.”

DOELEN AAN HET EIND VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

- Theorie rijbewijs halen: niet gehaald.
- Rijbewijs halen: niet gehaald. Abigail heeft prioriteit gegeven aan het volgen van een opleiding. Zij wil wel gaan sparen voor het rijbewijs.
- Diploma gehaald en richting mbo-4 of HBO: Abigail haalt in juli 2022 waarschijnlijk haar mbo-2 diploma. Het voornemen is om daarna een BBL-opleiding te gaan volgen.

Adeline

Adeline is zes keer geïnterviewd tussen december 2019 en maart 2022.

Depressieve gevoelens

Adeline is 20 jaar wanneer we haar leren kennen. Op het moment dat ze zich aanmeldt bij het Jongerenloket is ze erg somber en ze voelt zich alleen. Haar ouders zijn overleden en ze kan niet langer terecht bij familie. Haar zus pleegt bovendien fraude op naam van Adeline wat resulteert in schulden. Tijdens Project 010 behaalt Adeline haar mbo-2 diploma om vervolgens te starten met een mbo-3 opleiding die ze vroegtijdig beëindigt.

Wonen

Adeline woont nog in de woning die haar is toegewezen. Het gaat om een studio in een studentencomplex. Ze leidt een teruggetrokken bestaan en heeft geen contact met haar medebewoners. Het blijft bij elkaar begroeten. Mede door de coronamaatregelen is zij veel alleen:

'Ik ben het al gewend nu, alleen zitten in huis. Dus er is niet zoveel verandering, maar ik ben het al gewend geraakt. Ik weet niet hoelang de coronamaatregelen nog gaan duren, maar voor mij maakt het niet meer uit.'

Ook al raakt Adeline gewend aan het alleen-zijn, zij geeft de gehele looptijd van het project aan de gezelligheid die zij in de nachtopvang ervaarde, te missen:

'Dat is gewoon omdat de mensen dan om je heen zijn. Dus het was wel gezellig met elkaar. We gingen gewoon gameavond houden bijvoorbeeld, gewoon gezellig aan tafel zitten met elkaar.'

Adeline vermoedt dat haar huur/zorgcontract is omgezet naar een regulier huurcontract, zij weet dit niet zeker. Hoewel haar Wmo-zorgcontract verlengd is, heeft zij weinig contact met haar hulpverlener.

Financiën

Adeline is gedurende het project geconfronteerd met een achteruitgang in inkomen. Tot haar 21e ontving zij een wezenuitkering en huur- en zorgtoeslag, bovendien leende zij bij van DUO. Wanneer op haar 21e de uitkering vervalt, kan Adeline moeilijk rondkomen. Inkomsten uit werk zijn eigenlijk onmisbaar om een stabiele financiële situatie te bereiken. Ondanks veel inspanning lukt het Adeline lange tijd niet om een bijbaan te vinden en heeft zij een structureel tekort aan inkomen. Bovendien moet zij nog een belastingschuld aflossen. Hierdoor ontstaan betalingsachterstanden en verliest Adeline het overzicht over haar financiën. Gelukkig kan Adeline bij haar zus terecht met wie het contact hersteld is:

‘Toen ik nog niet werkte, kon ik gewoon elke dag, niet echt elke dag, maar gewoon bij mijn zus eten als ik gewoon even niet veel eten had, of ze hielp me met tien of twintig euro.’

Haar hulpverlener adviseert haar contact op te nemen met de instanties om betalingsregelingen te treffen. Adeline voelt zich met dit advies niet geholpen en neemt contact op met het Jongerenloket. Vanwege het inkomensstekort zegt Adeline vooral hulp nodig te hebben bij het budgetteren:

‘Bij het sparen vooral, dat mijn rekeningen gewoon op tijd worden betaald, ze me meer uitleg kunnen geven hoe ik zoiets kan regelen met financiën. Hoe ik geld apart kan leggen, hoe ik boodschappen kan doen dat er toch nog geld midden van de maand nog overblijft. Zulke dingen eigenlijk.’

Samen met de medewerker van het Jongerenloket zet Adeline de inkomsten en uitgaven op een rijtje en wordt berekend in hoeveel termijnen zij de betalingsachterstanden en haar schuld bij DUO kan aflossen. Zij denkt dit de komende vijf jaar te kunnen doen. Adeline is blij met deze hulp. Wanneer Adeline na lang zoeken werk vindt, kan zij in ieder geval de vaste lasten op tijd betalen, maar rondkomen blijft lastig, zij vindt de boodschappen erg duur.

Het sociale netwerk

De contacten met haar hulpverlener en mentor van het warme netwerk zijn voorbij. De afgelopen maanden is er vanuit de hulpverlening een enkele keer telefonisch contact geweest om een mededeling te doen. Daarna stopte het contact. Adeline vraagt zelf niet makkelijk om hulp en wil alles altijd eerst zelf proberen. Het is voor haar belangrijk om een klik te ervaren met haar hulpverlener. Na het eerste projectjaar is de begeleiding van Adeline overgedragen aan een andere hulpverlener met wie zij geen band opbouwt:

‘Ja, we hadden een afspraak gemaakt dat hij eens in de twee weken zou bellen hier, naar me toe, van hoe het precies met mij ging. Maar niks.’

‘Nee, want ik heb wel een brief ontvangen van de

Wmo dat mijn zorg binnenkort stopt. Maar ik heb

helemaal niks meer van hemzelf gehoord of wat er

nu gaat gebeuren of- Helemaal niks.’

Haar mentor heeft haar bij de start van Project 010 vooral geholpen met de inrichting van haar huis en het ter beschikking stellen van het IKB. Daarna krijgt ze van hem af en toe een appje met de vraag hoe het gaat en dat ze hem kan appen als ze hulp nodig heeft. Adeline neemt zelf geen contact op en in de loop van de tijd verwatert het contact.

Adeline heeft een kleine kring van bekenden, haar broer en zus en een enkele vriendin. Nadat Adeline en haar zus beide zelfstandige woonruimte hebben, is het contact tussen hen hersteld. Sindsdien klopt zij vaak bij haar zus aan, als zij financieel krap zit, maar ook voor de gezelligheid. Met de vriendinnen heeft zij vooral WhatsApp-contact. Door haar werk op een serviceafdeling komt zij wel met mensen in contact:

‘Ik kom niet graag met mensen in contact, maar met dit werk kom ik wel meer uit mijn comfortzone. Want ik ben wel zo’n stil type, maar door dit werk word ik wel weer wat open.’

Gezondheid

Adeline heeft op jonge leeftijd haar beide ouders verloren. Door ruzie met haar zus en ex-schoonzus kwam zij er alleen voor te staan en is zij in de nachtopvang terechtgekomen. Zij had in die tijd last van depressieve gevoelens en trok zich steeds meer terug. Haar hulpverlener van Project 010 heeft haar doorverwezen naar een psycholoog. Adeline heeft hier geen gebruik van gemaakt:

'Ik weet het niet. Ik zag het vorig jaar nog niet zitten om met iemand te praten, misschien later op een moment, maar nu nog niet.'

'Nee, ik heb nu een schriftje en daar schrijf ik

gewoon alles in wat ik heb meegemaakt.

Dus gewoon vanaf dag één schrijf ik alles op wat

afgelopen jaar is gebeurd. Dus dat vond ik beter

dan met iemand erover te praten.'

Adeline vraagt moeilijk om hulp. Het is onzeker of zij in de toekomst hulp zal zoeken voor eventuele psychische problemen.

Dagbesteding

Adeline is na het behalen van haar mbo2 -opleiding in september 2020 met een vervolgopleiding op mbo-3 niveau gestart. In de loop van de eerste weken is haar aanvankelijke motivatie verdwenen en half oktober is zij gestopt met de opleiding. Zij heeft het voornemen om in februari 2021 te starten met een nieuwe opleiding, maar zij heeft geen idee welke opleiding goed bij haar past en of zij een full time opleiding of een BBL-opleiding zal volgen. Adeline zoekt of vraagt geen hulp of ondersteuning bij deze keuze. Uiteindelijk ziet zij af van een opleiding en zoekt zij een fulltimebaan. Een belangrijke motivatie om te gaan werken, is de financiën op orde krijgen. Adeline werkt bij de afdeling klantenservice van diverse bedrijven. Soms valt het werk tegen, soms de collega's of de teamleider. Daarom wisselt zij regelmatig van baan.

Ten tijde van het laatste interview (maart 2022) denkt Adeline er toch weer over na om een fulltime opleiding te gaan volgen. Ze heeft nog niet voor een bepaalde opleiding gekozen en wil daarom een beroepskeuzetest gaan doen.

Afsluiting

Adeline is dankbaar voor de hulp die zij door Project 010 heeft gekregen. Vooral de eigen woning heeft haar geholpen, omdat zij door ruzie echt niet meer bij haar zus en ex-schoonzus kon wonen. Mede doordat Adeline een eigen woning kreeg, is het contact met haar zus hersteld en behouden gebleven. Met het IKB heeft zij haar woning kunnen inrichten en een schuld kunnen afbetalen.

'Ja, ik zou wel weer meedoen, want het was niet zo slecht. Het was gewoon goed. Ze hadden gewoon je wel geholpen met een woning. Het budget was er om je schulden te betalen of andere dingen. Dus jawel.'

Adeline heeft een goed contact met haar eerste hulpverlener, die haar helpt bij het solliciteren. Met haar mentor, noch met haar nieuwe hulpverlener voelt zij een klik:

'Nee, bij hem niet. Daar was niet echt het warme contact wat u zei. Dat was er niet, nee.'

CIJFERS VOOR HET LEVEN

APRIL 2021

'Door mijn werk en alleen nog de zaken met Jongerenloket moet ik regelen, dan is het gewoon goed. Dan gaat het gewoon nog beter dan eerst.'

8

MAART 2022

'Dan een zeven en half. Het gaat goed, maar het kan beter. Ja, zeven en half geef ik. Het gaat goed met de administratie, maar ik vind dat het nog iets beter kan.'

7,5

DOELEN AAN HET EINDE VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

- ☒ Rijbewijs halen: niet gehaald vanwege onstabiele financiële situatie
- ☒ Een baan: gehaald
- ☒ Huis met een aparte woon- en slaapkamer: niet gehaald

Soraya

Soraya is zes keer geïnterviewd tussen december 2019 en maart 2022.

Stress en verdriet

Wanneer Soraya op 19-jarige leeftijd instroomt in Project voelt ze zich eenzaam en heeft veel last van stress en verdriet. Ze heeft dan geen netwerk om op terug te vallen: haar ernstig zieke vader keert terug naar het buitenland en de enige persoon die ze vertrouwt, haar zus, pleegt fraude, waardoor Soraya in de diepe schulden terecht komt. Toch is ze vastberaden te werken aan haar toekomst. Met behulp van het IKB bezoekt Soraya haar familie in het buitenland. Kort daarna overlijdt haar vader.

Wonen

Soraya is nog altijd erg trots op haar eigen plekje en ze is erg blij met de hulp die ze heeft gekregen van haar begeleiders en vrienden bij het inrichten van de woning. Het huur/zorgcontract is inmiddels een regulier huurcontract geworden.

‘Een jaar geleden, ik vond het hier echt niet leuk. Maar nou dat we hebben ingericht en het huis helemaal opgeknapt. Dus ja, je krijgt een gevoel van, ja, nu lijkt het echt een beetje op mij. Dus je voelt je gewoon thuis. Ja, is gewoon mijn huisje. Ik ben er gewoon blij mee.’

In het begin was het voor Soraya wel even wennen om op zichzelf te wonen, aangezien ze uit een grote familie komt:

‘Ja, een jaar geleden vond ik het nog moeilijk. Ja, vooral dat ik alleen woonde. Dus ja, ik heb altijd gewoond met familie, een grote familie. Ik moest dat echt, hoe ga ik dat noemen, ervaren, alleen wonen. Dus

nu gaat het helemaal goed. Ik vind het gewoon leuk alleen wonen. Echt. Is echt leuk. Nu vind ik het echt leuk.'

Financiën

Soraya was aangesloten bij het ETF waar ze gedurende het traject opdrachten kreeg over geld: hoe je ermee moet omgaan, hoe je uitgaven moet prioriteren en welke brieven belangrijk zijn. Ze vond deze voorlichting voor zichzelf echter onnodig:

'Ik vind het wel leuk, maar ik denk voor mijzelf nu is het echt niet nodig, want ik weet precies wat ik doe met mijn geld. Ik weet het, ik moet eerst mijn rekening betalen en dan pas, als ik wil iets leuks kopen, dan koop ik. Dus ik weet welke brieven, want ik heb dat allemaal geleerd met X [hulpverlener] [...] Ik weet als ik iets niet snap, dan moet ik bellen op tijd en regelen. Dus ik denk dat het echt niet nodig is voor mij, maar ik moet het doen.'

Van een eventuele tegenprestatie was in haar geval geen sprake. Het omgaan met leefgeld, zo'n €60 per week, was niet altijd makkelijk maar wel te doen. Het schuldenvrij zijn omschrijft Soraya als "een nieuw begin" waarbij ze de situatie met haar zus nu achter zich kan laten en ze veel minder stress ervaart dan voorheen. Voorlopig is er weinig kans op een verzoening met haar zus, want er is volgens Soraya "te veel gebeurd".

Verder ervaart Soraya geen problemen om haar vaste lasten te betalen. Dat ze op dit moment schuldenvrij is zorgt voor rust en het voelt alsof ze haar 'normale' leven nu weer kan oppakken. Het lukt haar nu zelfs om te sparen:

'Altijd geld apart houden. Want je weet maar nooit

wat er kan gebeuren, dus dan heb je geld apart.

Dat kan je nog altijd gebruiken.'

Het sociale netwerk

Soraya heeft nog een half jaar hulpverlening ontvangen waarbij de hulp vooral gericht was op regelzaken: brieven openen, instanties bellen en planningen maken. Omdat de meeste zaken inmiddels geregeld zijn, merkt Soraya op dat het contact met haar mentor ook wat minder wordt. Hierover zegt ze het volgende:

'We hebben niet zoveel dingen te regelen, maar ze appt me vaak en ze vraagt me, als je iets nodig hebt, laat het me weten dan ga ik je helpen. Maar ik heb niks nodig nu dus.'

Ze is verder louter positief over haar hulpverlener en mentor, waarbij ze specifiek benoemt dat ze de inzet van haar mentor waardeert omdat ze het vrijwillig deed. Ter afsluiting van het project en de hulpverlening heeft Soraya bij haar thuis gegeten met haar hulpverlener en mentor. Ze weet dat ze altijd nog bij hen terecht kan, maar geeft aan altijd eerst zelf te willen proberen om problemen op te lossen.

Gezondheid

Ondanks dat het gemis van haar vader nog altijd voelbaar is, probeert Soraya alles weer op te pakken en door te gaan. Ze heeft veel steun ontvangen van haar vriendinnen, maar vooral van haar moeder en zus in het buitenland. Hun contact bestaat uit bijna dagelijks videobellen. Soraya probeert zich druk te houden met school, stage en werken. Ze voelt zich als volgt:

'Ik voel gewoon lekker in mijn vel, gewoon in mijn huis. En gaat helemaal goed met mij, met mijn rekeningen, vaste lasten allemaal. Dus ik heb nu geen problemen. Dus ik zit echt in een relaxmoment. Dus ja, gaat helemaal goed.'

Corona heeft ook impact gehad op Soraya, ze is iemand die houdt van feestjes, uit (eten) gaan en leuke dingen doen met vrienden. Daarnaast komt ze uit een grote familie waar altijd reuring was. De tijd van corona bestempelde ze als saai, maar toch is ze ook gaan wennen aan het alleen zijn.

'Soms denk van, ik ben beetje depressief en zulke dingen. Maar ik ben al gewend, alleen zijn. Dus dan doe ik mijn liedje, dan doe ik mijn

dingen, kook iets lekkers voor mezelf. Soms ga ik naar buiten, ga ik mijn boodschappen doen. En soms ga ik even naar het park.'

Tijdens het project is Soraya bij een psycholoog geweest, maar dit was voor haar iets eenmaligs. Ze wil niet vaker haar verhaal doen, het is niet echt iets voor haar.

'Ze had me laatste tijd gebeld, ze vroeg me, kom je niet meer langs? Ik zei tegen haar nee, want ik vond het niks voor mij eigenlijk, dat ik daar geweest ben. Ik ging gewoon vertellen, ze ging me haar mening geven, maar ze had me gewoon verteld waarover ik al eerder had nagedacht. Dacht ik van, dit klopt niet, dus ik weet al wat ik moet doen. Ze vertelde dezelfde dingen die ik wou doen of wat ik al gedaan heb. Ik dacht van, nou, ik ga niet meer.'

Dagbesteding

Soraya volgt een mbo-4 opleiding waarvoor ze nu één keer per week stage moet lopen. Dit zijn pittige dagen, vooral omdat ze in de avond nog werkt voor het schoonmaakbedrijf (5x p/w). Na het afronden van deze opleiding wil Soraya graag beginnen aan een dansopleiding, een andere passie die ze heeft moeten opzeggen doordat ze werkt in de avond maar welke ze wel weer graag wil oppakken aangezien het haar veel plezier brengt. Een andere optie is om een andere opleiding in de gezondheid te gaan volgen. Soraya onderneemt in ieder geval genoeg en is onlangs nog samen met een vriendin op vakantie geweest in het buitenland.

'Ik luister elke dag naar muziek, soms lees ik mijn boek en ik ben ook een actief persoon. Ga sporten, naar stage, naar school. Dus, ik ga werken. Dus ik kom alleen in de avond thuis en ga ik relaxed op de bank zitten tv kijken, op mijn telefoon, uitrusten.'

Afsluiting

Project 010 heeft Soraya naar eigen zeggen de basis gegeven om verder te gaan. Wat haar het meest heeft geholpen is de goede begeleiding en mogelijkheid om haar schuld af te betalen. Ze zou zeker opnieuw meedoen als ze de kans weer zou krijgen.

CIJFERS VOOR HET LEVEN

APRIL 2021

Soraya geeft aan geen 9 te geven omdat ze ten tijde van dit interview niet uit kan gaan en niet naar feestjes kan gaan.

8,5

MAART 2022

Soraya geeft aan niets te klagen te hebben.

9

DOELEN AAN HET EIND VAN HET EERSTE PROJECTJAAR

- ✓ Nog steeds bezig met haar opleiding, begonnen met stage: Gehaald
- ✓ Nog steeds wonend in haar eigen huis: Gehaald
- ✓ Reizen naar andere landen: Gehaald

Conclusies en aanbevelingen

Wonen

Alle jongeren die wij een jaar langer gevolgd hebben, wonen nog steeds in de door Project 010 verkregen woning. Vier van hen hebben in plaats van een huur-zorgovereenkomst inmiddels een regulier huurcontract. Dit betekent dat deze jongeren niet meer verplicht zijn om zorg of woonbegeleiding te ontvangen om zelfstandig te leren wonen.

Vanaf het begin van het project biedt de eigen woning rust en na verloop van tijd zijn de jongeren het als 'thuis' gaan ervaren. Echter, het hebben van een huis betekent geen rechte lijn naar een betere toekomst. Het leven van de jongeren is, ook met een dak boven hun hoofd, een kronkelige weg met (nieuwe) problemen, zoals het betalen van vaste lasten, gevoelens van eenzaamheid en plots alles zelf moeten doen. Er wordt een beroep gedaan op zelfstandigheid en de mate waarin de deelnemers hier klaar voor zijn verschilt.

Financiën

In de meeste gevallen lukt het de jongeren om hun vaste lasten te betalen, maar rondkomen en budgetteren blijft lastig. Zo zijn er jongeren die maandelijks nog steeds structureel geld tekortkomen en daarom moeten aankloppen bij de Voedselbank en/of familie. In alle gevallen brengt de krappe financiële situatie veel stress met zich mee.

Ook na ruim twee jaar is er nog steeds contact met de hulpverlening over financiële zaken. Een jongere heeft opnieuw contact gezocht met het Jongerenloket vanuit de behoefte aan extra ondersteuning. Het zit hem hier ook in een stukje nazorg dat wordt gemist, bijvoorbeeld na het traject bij het ETF wanneer jongeren hun geldzaken weer in eigen beheer krijgen.

Alle deelnemers hadden aan het begin van Project 010 te maken met openstaande schulden. Niet alle jongeren staan in eerste instantie open voor schuldbemiddeling door het ETF en/of de Kredietbank Rotterdam (KBR). Zij denken hun financiële problemen nog zelf op te kunnen lossen, wat in de praktijk moeilijk haalbaar blijkt. Kleinere schulden zijn in het eerste projectjaar soms afgelost met het IKB, grotere schulden werden vaak bemiddeld door het ETF. Toch zijn de meeste jongeren na twee jaar nog altijd niet schuldenvrij. Soms bouwen zij weer nieuwe schulden op, onder andere door geld te lenen bij DUO. Het is vaak de enige optie om enigszins rond te kunnen komen. Bij het ETF leren de deelnemers om te gaan met zo'n €50 à €60 per week. Dit leert hen om

keuzes te maken en het verbaast veel jongeren dat je met dit bedrag daadwerkelijk kunt rondkomen als je slimme keuzes maakt.

Inkomstenbronnen in het jaar na Project 010 zijn een bijstandsuitkering (twee jongeren), studiefinanciering (drie jongeren), twee van hen combineren dit met een bijbaan. Een jongere werkt inmiddels fulltime.

Sociaal netwerk

Het contact met de mentor en hulpverlener wordt na het eerste jaar Project 010 vaak beëindigd of afgebouwd. Met diverse hulpverleners is afgesproken dat de jongeren bij een ondersteuningsbehoefte altijd weer kunnen aankloppen met hun vraag. Toch blijft in een aantal casussen de vraag hoe 'warm' de warme netwerken nu daadwerkelijk waren. We zien een aantal succesverhalen waarbij met name de mentoren voor de jongeren het verschil hebben gemaakt, maar ook verhalen waarin de mentor en de jongere vanaf het begin niet echt een match waren. Verder zien we dat de contacten met vervangers van mentoren en hulpverleners minder goed van de grond komen. Juist continuïteit in de warme netwerken is belangrijk voor deze doelgroep. Verder hebben niet alle jongeren behoefte aan een langdurig contact met hun mentor. Sommige mentoren zijn hierover teleurgesteld. Er lijkt een verschil aan behoeftes en verwachtingen van zowel de kant van de jongere als de mentor.

De deelnemers hebben naast hun warme netwerk een beperkte cirkel van familie en vrienden. Het lijkt erop alsof ze deze cirkel bewust klein houden. De jongeren gaan ook weinig nieuwe (vriendschappelijke) contacten aan, noch in hun directe leefomgeving, bijvoorbeeld met burens, noch elders, bijvoorbeeld op school of werk. Hierbij speelt een rol dat jongeren vaak een traumatisch verleden hebben en hebben ervaren dat zij niet kunnen rekenen op hun (directe) naasten. Dit maakt dat zij moeite hebben om andere, nieuwe mensen te leren kennen en vertrouwen. Daarnaast is men selectief in de keuze wie wel en wie niet onderdeel is van hun sociale netwerk. Zij kiezen voor een instrumentele benadering van relaties en vriendschappen: wat heb ik aan jou?

Gevoelens van eenzaamheid worden in het tweede jaar weliswaar minder, maar blijven bestaan. De meeste jongeren zijn inmiddels gewend aan het zelfstandig wonen en aan het alleen zijn. Door het hebben van een eigen woning ontstaat er rust en ruimte om familiebanden weer enigszins te laten herstellen. Tot slot hebben jongeren tijdens het

project geleerd om hulp te vragen en hebben ervaren dat ze dit dan ook krijgen. Dit is een belangrijke ervaring die hen in de toekomst mogelijk van pas zal komen, bijvoorbeeld in geval van een nieuwe hulpvraag.

Gezondheid

De jongeren hebben een traumatisch verleden en ervaren daardoor psychische problemen, zoals angst, somberheid en/of verslaving. Sommigen hebben mogelijk een Licht Verstandelijke Beperking (LVB). Om verschillende redenen zijn de meeste jongeren nog niet klaar voor mentale ondersteuning, sommigen geven aan hier geen behoefte aan te hebben. De verwachting was dat er meer ruimte zou zijn voor (de behandeling van) psychische problemen, nadat in het eerste projectjaar de basis op orde is gebracht (woning en financiën). In de praktijk komt dit nog niet van de grond: jongeren durven zaken nog niet onder ogen te zien, zijn te druk in het hier en nu en ervaren nog veel stress. Sommige jongeren hebben andere manieren gevonden om met hun emoties om te gaan en geven aan daarom geen behoefte te hebben aan hulpverlening op dit gebied.

Toch zien we bij een deel van de jongeren dat gevoelens van eenzaamheid, somberheid en depressie een issue blijven. Ook Corona heeft grote invloed gehad, op de toename van gevoelens van eenzaamheid. Met het versoepelen van de maatregelen en het wennen aan zelfstandigheid in de eigen woning lijkt dit minder te worden, maar de gevoelens blijven aanwezig. De jongeren die nu (nog) kampen met gevoelens van eenzaamheid, somberheid en depressie zouden in de toekomst zeker baat kunnen hebben bij mentale ondersteuning.

Dagbesteding

Nog niet alle jongeren hebben na twee jaar een zinvolle dagbesteding gevonden in de zin van school of werk. Het vinden van werk lijkt een tijdelijke oplossing om het financieel gezien wat breder te hebben. We zien in meerdere verhalen dat jongeren na een jaar tot de conclusie komen dat ze misschien toch beter een opleiding kunnen afmaken. Drie jongeren overwegen in de toekomst te kiezen voor een beroepsbegeleidende leerweg (BBL) opleiding. Juist de combinatie van werk (vier dagen per week) en school (één dag per week) stelt hen in staat om al werkend toch een diploma te halen en wordt daarom door de doelgroep aantrekkelijk gevonden.

Afsluitend

Project 010 geeft jongeren op korte termijn een basis om vanuit verder te werken. Daarmee kan een lange(re) periode van dakloosheid worden voorkomen. Op langere termijn biedt het jongeren de mogelijkheid om te werken aan een stabiele situatie en een betere overgang naar volwassenheid. Toch blijft het een heel kwetsbare doelgroep en het is aannemelijk dat deze jongeren in de toekomst nieuwe ondersteuningsbehoeften hebben, bijvoorbeeld vanwege mentale problemen, een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt en/of beperkte financiën.

Er zijn verschillende aspecten waarover de deelnemers positief zijn, die allemaal terugkomen op de drie pijlers van het project: de woning, het IKB en het warme netwerk. Verder ook het verbeterde contact met instanties en de kortere lijntjes. Diverse jongeren vinden dan ook dat dit project mogelijk gemaakt zou moeten worden voor een grotere groep.

Voor de ene jongere lijkt de stap naar zelfredzaamheid groter en verder dan voor de andere, dit kan te maken hebben met een combinatie van bepaalde riscofactoren.

De wisseling van contactpersonen, bijvoorbeeld een hulpverlener, mentor of consulent, wordt door de jongeren als lastig ervaren omdat opnieuw een band opgebouwd moet worden. Deze doelgroep heeft over het algemeen baat bij continuïteit in de contacten met hulpverleners en mentoren.

De jongeren geven hun leven vaak een hoger cijfer dan je – afgaand op hun situatie – zou verwachten (in verband met bepaalde problematiek, financiële zorgen, etc.). De situatie van de deelnemers is in vergelijking met de episode van dakloosheid zoveel verbeterd dat dit een verklaring kan bieden voor de hoge cijfers. Tot slot verschilt het stellen van doelen per jongere: sommige jongeren kunnen realistische doelen stellen (klein en dicht bij jezelf) die dan ook daadwerkelijk behaald worden. Dit werkt empowerend. Voor andere jongeren is dit lastiger, wat er vaak in resulteert dat doelen niet behaald worden. Dit is confronterend, maar werkt tegelijk als een soort spiegel. Het vertellen van het eigen verhaal en reflectie op de voorbije periode geeft hen bovendien inzicht en werkt motiverend.

Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande conclusies komen we tot de volgende aanbevelingen:

Een jaar is te kort om te werken aan structurele verbetering van de situatie van de deelnemende jongeren. Laat het project daarom langer duren zodat niet alleen gefocust kan worden op regelzaken, zoals met name in het eerste jaar het geval is. Houd aandacht voor financiële zaken, mentale gezondheid en ondersteuning bij de keuze voor een zinvolle dagbesteding. Dit zijn belangrijke voorwaarden voor een succesvolle stap naar volwassenheid. Blijvende aandacht voor de financiële situatie is belangrijk. De regeldruk op dit thema is hoog en de krappe financiën brengen veel stress met zich mee, waardoor nieuwe schulden gemakkelijk worden opgebouwd. Leg daarom de (na)zorg blijvend in handen van bijvoorbeeld het ETF en de KBR wanneer de financiële situatie na afronding van een schuldentraject op orde is. Dit in het kader van duurzame uitstroom, zodat jongeren in de toekomst minder snel weer zullen aankloppen voor financiële ondersteuning. Nazorg in het algemeen zou meer prioriteit mogen krijgen en dit is te bereiken door jongeren bijvoorbeeld langer te volgen en hen te koppelen aan een vaste trajectregisseur.

Project 010 heeft de COJ-jongeren als doelgroep, een doelgroep die vaak te maken heeft met een opeenstapeling van risicofactoren. Vooral jongeren die te maken hebben met een combinatie van risicofactoren zoals psychische problemen, LVB, contact met justitie en/of een (ernstige) verslaving, vragen om intensievere begeleiding en hulpverlening. Zorg dat de ondersteuning voor juist deze doelgroep beter ingericht wordt en dat deze ondersteuning er ook daadwerkelijk is. Wanneer Project 010 uiteindelijk niet geschikt blijkt te zijn voor een jongere, zorg dan voor een goede doorstroom en maak hierbij gebruik van de korte lijntjes binnen en buiten de gemeente zodat sneller een oplossing gevonden kan worden.

De doelgroep heeft over het algemeen moeite met het in vertrouwen nemen van nieuwe mensen en is daarom gebaat bij zo veel mogelijk continuïteit in het warme netwerk.

In het eerste onderzoek merkten we dat de jongeren het tijdens de interviews prettig vonden om van tijd tot tijd terug te kijken en te benoemen wat in de afgelopen periode goed was gegaan en waar ze tegenaan liepen. Door deze gesprekken werden zij zich bewust van de stappen die zij al gemaakt hadden en konden zij reflecteren op het vervolg, hun dromen, wensen en verwachtingen. De interviews droegen hierdoor, zonder dat dit ingecalculeerd was, bij aan meer zelfbewustzijn, het ervaren van eigen kracht en een gevoel van trots. Ook in het vervolgonderzoek hadden de gesprekken deze spiegelende functie. Het vertellen van hun eigen verhaal is heilzaam voor de jongeren. Een aanbeveling is om hier in het project blijvend aandacht voor te hebben en het traject er ook daadwerkelijk op in te richten.

Bijlage A

Project 010 – Een jaar langer volgen

Algemeen

- Wat vind je leuk om eerst aan ons te vertellen?
- Hoe gaat het op dit moment met je?
- Hoe is het je de afgelopen tijd vergaan?
- Wat is positief/negatief veranderd? Wat is hetzelfde gebleven?

Wonen

- Is er voor de deelnemers sprake van een stabiele woonsituatie: wonen zij nog steeds in de door het project verkregen woning of hebben zij andere woonruimte?
- Is er sprake van een regulier huurcontract of nog steeds een huur/zorgcontract?
- Hoe ervaren de deelnemers het zelfstandig wonen?
- Draagt het hebben van zelfstandige woonruimte op langere termijn bij aan het welzijn van de deelnemers? Hoe voel je je hierover [het hebben van een eigen plek]?
- Lukt het deelnemers om op tijd hun vaste (woon)lasten te betalen?
- Zijn de deelnemers op enige wijze een binding aangegaan in hun woonomgeving? Denk aan: contact met burens, deelname aan activiteiten in de wijk?

Financiën

- Hoe ziet de financiële situatie van de deelnemers eruit? Welke inkomstenbronnen hebben zij?
- Zijn de inkomsten toereikend?
- Is er (nog) sprake van schulden (oude vs. nieuwe schulden)? Hoe heeft de schuldsituatie zich ontwikkeld sinds deelname aan Project 010? Is er sprake van schuldregelingen? KBR? ETF? Tegenprestatie?
- IKB: Is het IKB volledig besteed? Waaraan is het IKB besteed?

Het sociale netwerk

- Ontvangen de deelnemende jongeren (nog) hulpverlening, formeel en/of informeel? Waarom wel/niet? Krijg je op dit moment nog hulp van iemand? Waar word je mee geholpen?
- Wat is de ondersteuningsbehoefte op de diverse levensdomeinen van de deelnemers? Van wie zouden de jongeren deze steun willen ontvangen? Zijn er nog dingen waarmee je graag geholpen zou willen worden?
- Hoe ervaren de deelnemers de ondersteuning van het warme netwerk? Inhoudelijk, maar denk ook aan continuïteit, vertrouwen.
- Hoe ziet het sociale netwerk van de deelnemers eruit? Denk aan: contacten met familie, vrienden, buurtbewoners.
- Ervaart de jongere steun van zijn/haar sociale netwerk?

Gezondheid

- Hoe voel je je? Hoe ervaren de deelnemers hun psychische en fysieke gezondheid, bijv. alleen wonen/eenzaamheid?
- Kampen de deelnemers (nog) met verslavingsproblemen?
- Ontvangen de jongeren (nog) hulp voor psychische en/of fysieke gezondheidsproblemen? Bijv. hulp bij verwerking van trauma's.

Dagbesteding (o.a. school, (vrijwilligers)werk, huishouden, vrijetijdsbesteding)

- Wat zijn de dagelijkse bezigheden van de deelnemers?
- Ervaren zij deze bezigheden als zinvol?

Afsluitend

- Hoe kijk je terug op het project?
- Wat heeft je het meest geholpen? Werkzame/minder werkzame elementen?
- Zou je opnieuw meedoen aan Project 010 als je weer de kans kreeg?
- Doelen bespreken die een jaar geleden gesteld zijn door de jongeren. Zijn deze gehaald? Waarom wel/niet?
- Welk cijfer geef je je leven op dit moment? Wat betekent dit cijfer?

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Tekst: Dave Bruggeling en Laura Hoekstra, onderzoekers afdeling OBI
(Onderzoek Business Intelligence), gemeente Rotterdam, www.onderzoek010.nl

Illustraties binnenwerk: Wendy Steenks (Awareness+zootz)

Illustratie cover: Dropouts Communicatie

Datum: December 2022

Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

